

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



Факультет права, публічного управління та національної безпеки
Кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

Силабус навчальної дисципліни “ЦИФРОВА ДЕРЖАВА”

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування» Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування» Кількість кредитів – 4,0. Загальна кількість годин – 120. Рік підготовки, семестр –2-й. Компонент освітньої програми: <i>обов’язкова</i> . Мова викладання: українська.
---	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Іванюк Ольга Володимирівна
Профайл викладача (-ів)	https://polissiauniver.edu.ua/іванюк-ольга-володимирівна/
Контактна інформація	Olha.ivanuk@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=2252
Консультації	Онлайн консультація через Zoom, Viber щосередини з 15.00 до 17.00

3. Анотація до дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти базового розуміння сутності цифрової держави, електронного врядування та цифрової трансформації публічного сектору, а також первинних практичних навичок використання цифрових інструментів у сфері публічного управління, взаємодії держави і громадян та роботи з відкритими даними й цифровими сервісами.

Завдання дисципліни:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- Розуміти, що таке цифрова держава, цифровий розвиток і електронне врядування та яку роль вони відіграють у сучасному суспільстві.
- Знати основні моделі та напрями цифрової трансформації держави.
- Ознайомитися з базовими міжнародними та національними нормативно-правовими актами у сфері цифрового розвитку, захисту даних, електронних послуг та відкритості влади.
- Розуміти принципи роботи державних електронних сервісів і платформ.
- Отримати початкові навички використання цифрових інструментів у діяльності органів публічної влади.

- Ознайомитися з інструментами електронної демократії.
- Навчитися на базовому рівні аналізувати ефективність цифрових рішень держави, розпізнавати типові проблеми та ризики цифровізації.
- Розуміти особливості цифрової комунікації держави з громадянами (офіційні сайти, соцмережі, електронні звернення).
- Сприяти формуванню цифрової культури та цифрових компетентностей як основи професійної діяльності у сфері публічного управління.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

ЗК02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК07. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК04. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

СК05. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

СК07. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК08. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

СК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН09. Знати основи електронного урядування.

РН10. Уміти користуватися системою електронного документообігу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- сутність понять «цифрова держава», «цифровий розвиток», «електронне урядування», «цифрова трансформація публічного сектору»;
- роль цифрових технологій у функціонуванні органів державної влади та місцевого самоврядування;
- основні напрями цифровізації держави: електронні послуги, державні реєстри, цифрові платформи, відкриті дані, міжвідомча електронна взаємодія;
- базові моделі електронного урядування та етапи розвитку цифрової держави у світі;
- ключові міжнародні підходи та стандарти у сфері цифрового урядування, відкритості даних, захисту персональної інформації та кібербезпеки;
- основні нормативно-правові засади цифрового розвитку в Україні;
- принципи функціонування державних електронних сервісів і цифрових платформ взаємодії держави та громадян;
- сутність та інструменти електронної демократії;
- роль відкритих даних у забезпеченні прозорості, підзвітності влади та участі громадян;
- основні ризики та виклики цифровізації держави;
- значення цифрової культури та цифрових компетентностей для фахівців у сфері публічного управління.

Вміти:

- пояснювати сутність цифрової держави та електронного урядування і їх значення для розвитку публічного управління;
- орієнтуватися у базових нормативно-правових актах у сфері цифрового розвитку, електронних послуг і захисту даних;
- користуватися державними цифровими сервісами та платформами;
- застосовувати цифрові інструменти для комунікації у публічному секторі;
- розпізнавати основні інструменти електронної демократії та пояснювати механізми участі громадян у прийнятті рішень через цифрові канали;
- визначати типові проблеми та ризики цифровізації;

- дотримуватися правил цифрової етики, інформаційної безпеки та відповідального використання даних;
- використовувати цифрові інструменти для навчальної та майбутньої професійної діяльності у сфері публічного управління.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	24	6
Практичні / лабораторні	24	6
Самостійна робота	72	108

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1. Теоретико-інституційні та правові основи цифрової держави				
1	Т1	Назва теми: Цифрова держава як новий етап розвитку публічного управління 1. Поняття цифрової держави та цифрового розвитку 2. Цифрова трансформація держави 3. Роль цифровізації у модернізації держави та суспільства	4	1
2	Т2	Назва теми: Електронне врядування: сутність і основні моделі 1. Поняття та принципи електронного врядування 2. Моделі взаємодії: держава–громадянин, держава–бізнес, держава–держава 3. Етапи розвитку електронного врядування	4	1
3	Т3	Назва теми: Державна політика цифрового розвитку 1. Стратегії та концепції цифрової трансформації держави 2. Інституційна система управління цифровізацією 3. Пріоритетні напрями цифрового розвитку публічного сектору	4	1
4	Т4	Назва теми: Нормативно-правові засади цифрової держави 1. Законодавство у сфері електронних послуг і електронних документів 2. Правове регулювання електронної ідентифікації та довірчих послуг 3. Захист персональних даних та інформаційна безпека	4	1
5	Т5	Назва теми: Державні електронні послуги та цифрові сервіси 1. Поняття та види електронних послуг 2. Портали державних послуг і цифрові платформи 3. Якість, доступність та зручність е-послуг	4	1
6	Т6	Назва теми: Державні реєстри та міжвідомча електронна взаємодія 1. Роль державних реєстрів у функціонуванні цифрової держави 2. Інтероперабельність та обмін даними між органами влади 3. Проблеми узгодженості та якості даних	4	1

Змістовний модуль 2. Інструменти, взаємодія та виклики функціонування цифрової держави				
7	T7	Назва теми: Відкриті дані у цифровій державі 1. Поняття та принципи відкритих даних 2. Відкриті дані як інструмент прозорості та підзвітності 3. Доступ до публічної інформації у формі публічних даних	6	1
8	T8	Назва теми: Електронна демократія та участь громадян 1. Сутність електронної демократії 2. Інструменти е-участі: петиції, консультації, бюджети участі 3. Роль цифрових платформ у взаємодії влади і громадян	4	1
9	T9	Назва теми: Цифрова комунікація держави 1. Офіційні вебресурси органів влади 2. Соціальні мережі та цифрові канали комунікації 3. Прозорість і довіра в цифровій взаємодії	4	1
10	T10	Назва теми: Цифрові технології у публічному управлінні 1. Використання відкритих даних у прийнятті рішень 2. Автоматизація управлінських процесів 3. Інновації та цифрові інструменти в роботі органів влади	2	1
11	T11	Назва теми: Ризики та виклики цифрової держави 1. Кібербезпека та інформаційні загрози 2. Захист приватності та персональних даних 3. Цифрова нерівність і доступність технологій	4	1
12	T12	Назва теми: Цифрова культура та компетентності публічного службовця 1. Поняття цифрової культури 2. Цифрові компетентності у сфері публічного управління 3. Етика та відповідальність у цифровому середовищі	4	1
Разом:			48	12

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

Основними видами контролю результатів навчання є: поточний, періодичний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється у формі усного та письмового опитування, тестування, виконання індивідуальних завдань і розрахункових робіт, підготовки презентацій та аналітичних оглядів. За сукупністю певних тем здійснюється **періодичний контроль у вигляді модульних** контрольних робіт, розв'язання фінансових та облікових задач, виконання кейсів, що моделюють реальні у мови функціонування підприємств.

Після вивчення курсу застосовується **підсумковий** контроль у формі екзамену. Екзамен проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою. Екзамен охоплює різні способи контролю: вирішення тестів, розкриття теоретичних питань та розв'язання практичних завдань. Білети екзамену з дисципліни містять 2 теоретичних питання та 1 практичне завдання (*змінна частина*), відповіді на які повинні ґрунтуватись на обсязі знань з усього курсу.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів за поточний контроль (максимум 60 балів), під час якого оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-бальною системою та переведенням у бальну шляхом множення середньоарифметичного значення на коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу - 12, та результатів підсумкового контролю (екзамен - максимум 40 балів).

Розподіл балів оцінювання знань здобувачів вищої освіти
у семестрі за видами навчальних занять

Поточний та періодичний контроль												Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів	
Змістовний модуль 1						Змістовний модуль 2						Індивідуальне завдання		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	12	40	100
Контрольна робота за змістовним модулем 1						Контрольна робота за змістовним модулем 2								

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв’язує практичне завдання стандартним або оригінальним способом (змінна частина), наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов’язкову літературу, розв’язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє базові знання окремих положень, наводить приклади типових бухгалтерських проведеннь, проводить прості розрахунки. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичного завдання;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді;

0 балів – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у неформальній освіті. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти відповідає робочій програмі дисципліни.

Оцінювання результатів іспиту здійснюється за наступними критеріями:

35-40 балів – бездоганна відповідь;

- 25-34 бали – вірна відповідь, містить окремі неточності чи упущення,
15-24 бали – загалом правильна, однак неповна чи стисла відповідь;
5-14 балів – виконання завдань не повне або не точне.
0-4 бали – розкриття питань лише розпочато.

5. Політики дисципліни

1. Відвідування лекційних та лабораторних занять: відвідування лекційних та лабораторних занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з таких поважних причин, як хвороба (викладачу надається копія довідки від медичного закладу), участь в олімпіаді, творчому конкурсі тощо за попередньою домовленістю та згодою викладача за умови дозволу деканату (надаються документи чи інші матеріали, які підтверджують заявлену участь у діяльності студента).

2. Відпрацювання пропущених занять: відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Відпрацювання лекційного матеріалу передбачає вивчення пропущеного теоретичного матеріалу та складання тесту за цим матеріалом. Практичне заняття відпрацьовується під час консультації викладача.

3. Правила поведінки під час занять: обов'язковим є дотримання техніки безпеки та етики. Студенти повинні приймати активну участь в обговоренні навчального матеріалу ознайомившись з ним напередодні (навчальний матеріал надається викладачем). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Задля зручності, дозволяється використання ноутбуків та інших електронних пристроїв під час навчання в аудиторіях (за взаємною згодою всіх учасників освітнього процесу).

4. За порушення академічної доброчесності студенти будуть притягнені до академічної відповідальності у відповідності до положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти Поліського національного університету (Положення про академічну доброчесність, запобігання та виявлення плагіату в Поліському національному університеті від 23.11.2020 р. ([документ](#))).

6. Технічне та програмне забезпечення (за потреби)

Викладання навчальної дисципліни «Цифрова держава» здійснюється з використанням сучасних цифрових інструментів, онлайн-платформ і програмного забезпечення, що забезпечують навчальну, комунікаційну та аналітичну діяльність здобувачів освіти.

7. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

1. Е-урядування та е-демократія. Навч. посібник у 15-ти ч. (За заг. ред. Семенченка А.І., Дрешпака В.М. – К., 2017.
2. Електронне урядування. Інформатизація державного управління : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Г. Машкаров [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Х. : Вид-во ХарПІДУ НАДУ “Магістр”, 2017. 262 с.
3. Кращі практики впровадження електронного урядування: зарубіжний досвід. За заг. ред. д.н.держ.упр., проф. С.А. Чукут, к.н.держ.упр. О.В. Загвойської. – К., 2010. – 144 с. URL: https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/Krashhi-praktiki-vprov-adzhennya-elektronnogo-uryaduvannya_zarubizhnij-dosvid.pdf
4. Петренко Л.Д. Основи електронного урядування. Харків : ХарПІ НАДУ, 2017. 312 с.
5. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / В. П. Якобчук, О. В. Скидан, Н. В. Дацій [та ін.] ; за заг. ред. В. П. Якобчук. – К. : Ліра-К, 2025. – 476 с.
6. Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування. URL: <http://e-zakon.org/doc/greenbook/ch40>

7. Цифрове врядування: монографія / О. В. Карпенко, Ж. З. Денисюк, В. В. Наместнік [та ін.] ; за ред. О. В. Карпенка. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. 336 с.
8. Чукут С. А., Загвойська О.В., Цимбаленко Я. Ю. Основи електронного урядування Навчальний посібник. Електронне мережне навчальне видання Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського 2022. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48921/1/E-governance_Manual_KPI.pdf
4. Цифрова економіка: підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. К.: НАУ, 2022. 200 с.
5. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. – К., 2017.
6. Грицяк Н. В., Соловійов С. Г. Електронна демократія: навч. посіб. за заг. ред. Н. В. Грицяк. К.: НАДУ, 2015. 66 с.
9. Чукут С.А. Розвиток електронного урядування на місцевому та регіональному рівнях // Електронне урядування та електронна демократія : навч. посіб. : у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. – К. : НАДУ, 2017. – Частина 7. – К. : НАДУ, 2017. – 72 с.

Нормативно-правові акти:

1. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 649-р. від 20 вересня 2017 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/pras/250287124>
2. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 797-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-p#Text>
3. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. No 67-р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>
4. Положення про Єдиний державний вебпортал електронних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. No 1137 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#n15>
5. Про електронні документи та електронний документообіг. Закон України № 851-IV. від 22 трав. 2003 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

Інформаційні ресурси

Міністерство юстиції (<https://minjust.gov.ua/>)

Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://www.e.gov.ua/>

ТАPAS: прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах: URL: <https://tapas.org.ua/pro-proekt/>

The e-Governance Academy [Електронний ресурс]. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us>

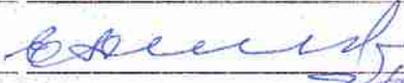
Портал відкритих даних: URL: <https://data.gov.ua>.

Портал Дія: URL: <https://diia.gov.ua>.

Портал ВзаємоДія: URL: <https://e-democracy.diia.gov.ua>.

Портал електронної демократії: URL: <https://e-dem.ua>.

Викладач _____  О.В.Іванюк

Викладач _____  С.М.Данкевич

Завідувач кафедри _____  В.П. Якобчук